10 клас

Відповіді та методичні рекомендації до оцінювання завдань

І. Теоретичний тур

1	В	6	А
2	Б	7	В
3	В	8	Г
4	А	9	Б
5	Г	10	Б

11. 1 – Д 2 – В 3 – Б 4 – А	12. 1 – Г 2 – А 3 – Б 4 – Д	13. 1 – Г 2 – Б 3 –А 4 – Д

14. 1, 5, 7
15. 1, 4, 7

16. Для перевірки завдань бали можна розподілити наступним чином:

1. Визначення можливості утворення льодовиків – **2 бали**

2 бали – правильно визначено, що за сучасних природних умов постійне утворення льодовиків в Українських Карпатах неможливе, але за істотної зміни кліматичних умов воно теоретично можливе;

1 бал – правильно визначено можливість/неможливість, але без пояснення умов;

0 балів – відповідь неправильна або відсутня.

2. Умови утворення льодовиків – **3 бали**

3 бали – названо й пояснено основні умови: тривале зниження температури, достатня кількість снігу, накопичення снігу протягом багатьох років, перевищення накопичення снігу над його таненням;

2 бали – названо більшість необхідних умов, але окремі з них не пояснено;

1 бал – названо лише одну-дві правильні умови;

0 балів – умови не названо або вони неправильні.

3. Зміни клімату – **2 бали**

2 бали – правильно пояснено, що для утворення льодовиків має істотно знизитися середня температура, збільшитися тривалість холодного періоду та/або зменшитися тривалість і інтенсивність літнього танення снігу;

1 бал – вказано на необхідність похолодання, але механізм змін пояснено частково;

0 балів – зміни клімату не визначено або пояснення неправильне.

4. Зміни снігового покриву та водного балансу – **2 бали**

2 бали – пояснено причинно-наслідковий зв’язок: більше снігу → триваліше його збереження → накопичення багаторічного снігу → ущільнення снігу → формування льоду;

1 бал – зазначено накопичення снігу та його перетворення на лід, але без повного причинно-наслідкового ланцюга;

0 балів – зв’язок не встановлено.

5. Роль рельєфу – **1 бал**

1 бал – правильно зазначено, що для утворення льодовиків потрібні високі ділянки рельєфу, де сніг може накопичуватися та довго не танути;

0 балів – роль рельєфу не визначено або пояснення неправильне.

6. Узагальнення та висновок – **2 бали**

2 бали – зроблено самостійний обґрунтований висновок: утворення льодовиків в Українських Карпатах можливе лише за значного й тривалого похолодання та зміни співвідношення між накопиченням і таненням снігу;

1 бал – висновок правильний, але недостатньо аргументований;

0 балів – висновок відсутній або суперечить змісту завдання.

17. Для перевірки завдань бали можна розподілити наступним чином:

1. Визначення основних тенденцій – **3 бали**

3 бали – правильно визначено кілька основних тенденцій: утворення нових держав, зміна статусу окремих територій, інтеграційні процеси, дезінтеграція окремих держав, зміни державних кордонів;

2 бали – названо більшість основних тенденцій, але не всі;

1 бал – названо одну-дві правильні тенденції;

0 балів – тенденції визначено неправильно або не визначено.

2. Пояснення причин змін – **2 бали**

2 бали – пояснено, що зміни політичної карти можуть бути зумовлені політичними, економічними, соціальними, етнічними, історичними та іншими чинниками;

1 бал – названо окремі причини, але їхній вплив пояснено частково;

0 балів – причини не названо або пояснення неправильне.

3. Приклади змін політичної карти – **2 бали**

2 бали – наведено конкретні приклади сучасних змін або процесів, пов’язаних із формуванням політичної карти, та правильно пояснено їхнє значення;

1 бал – наведено один-два доречні приклади, але без достатнього пояснення;

0 балів – приклади відсутні або наведені некоректно.

4. Прогноз можливих змін – **2 бали**

2 бали – сформульовано обґрунтований прогноз щодо можливих змін політичної карти в найближчий період із розумінням того, що прогноз має імовірнісний характер;

1 бал – прогноз сформульовано, але він недостатньо обґрунтований;

0 балів – прогноз відсутній або не відповідає змісту завдання.

5. Причинно-наслідкові зв’язки – **1 бал**

1 бал – логічно простежено зв’язок чинник → політичний процес → можливі зміни політичної карти світу;

0 балів – причинно-наслідковий зв’язок не встановлено або він нелогічний.

6. Узагальнення та висновок – **2 бали**

2 бали – зроблено самостійний обґрунтований висновок про те, що політична карта світу є динамічною та змінюється під впливом комплексу взаємопов’язаних чинників;

1 бал – висновок правильний, але загальний або недостатньо аргументований;

0 балів – висновок відсутній або суперечить змісту завдання.

ІІ. Практичний тур

1. Правильна назва міста – 0,5 б., правильне позначення на контурній карті – 0,5 б. Всього – 8 балів.

№ з/п	Емблема	Назва міста	№ з/п	Емблема	Назва міста
1		Дніпро	5		Луганськ
2		Донецьк	6		Львів
3		Івано-Франківськ	7		Одеса
4		Київ	8		Харків

2.
1) Визначаємо географічну широту Києва: h=90°-63°+23°27'=50°27'*(1,5 б.)*
2) Визначаємо географічну широту Одеси: h=90°-67°+23°27'=46°27'*(1,5 б.)*
3) Далі визначаємо відстань між цими містами у градусах - 50°27'-46°27'=4°*(1,5 б.)*
4) Визначаємо відстань у км: 4°*111 км=444 км (можна перемножувати на 111,1 км, відповідь теж буде правильна) *(1,5 б.)*

3. а) Точність ± 2"
Точка 1
φ = 48°51'37"
λ = 25°19'56" **(1 бал)**
Точка 3
φ = 48°50'47"
λ = 25°22'22" **(1 бал)**
б) Точка 2. Н = 182,5 м **(1 бал)**
Точка 4. Н = 282,5 м **(1 бал)**
в) Точність ± 2°
1-2 – 99° **(1 бал)**
2-3 – 145° **(1 бал)**